

12.12.2022

EU skal bruge sin energi et andet sted

Diskussionerne i EU om et gasprisloft har forsinket svære, men vigtige, diskussioner om energieffektivitetsløsninger, sikring af nødvendige råstoffer og hurtigere opførelse af vedvarende energi.

Skrevet af

Anders Overvad

I flere måneder har EU's regeringsledere og energiministre diskuteret, hvordan energikrisen skal løses. Alt for længe har diskussionen, desværre, drejet sig om det forkerte instrument: Hvordan man kan indføre et loft over gaspriserne.

Fronterne har været trukket stærkt op. På den ene side er der de sydeuropæiske lande, som insisterer på, at prisen – også af indenrigspolitiske grunde skal ned. Heroverfor står lande som Tyskland, Danmark og Holland, som argumenterer for, at markedets prissignal er alfa og omega for, at de europæiske borgere og virksomheder rent faktisk skruer ned for energiforbruget. Og hvad der er mindst lige så vigtigt: Hvis EU indfører et gasprisloft, risikerer EU, at lande som Qatar og Norge blot sælge deres gas dyrere til andre lande, som har en højere betalingsvillighed.

Selv om EU-Kommissionen også har været modstandere af et loft over gasprisen, har den alligevel fremlagt et par halvhjertede forslag i et forsøg på at mægle mellem partnerne. Det senest officielt præsenterede forslag satte loftet så højt, at det selv i de uger af august, hvor gaspriserne var på deres højeste, ikke ville være kommet i anvendelse. Den sydeuropæiske reaktion opsummeres bedst ved den spanske (energi)minister Teresa Riberas udtagelser: "[Kommissionens] loft er en dårlig joke".

Mens EU-landene har brugt tid på at skændes om loftet, er vigtige forslag som fælles gasindkøb i EU og hurtigere tilladelser til udbygningen af vedvarende energi strandet. Fra de sydeuropæiske lande har det nemlig lydt, at de ikke vil gå til biddet, før der kommer et brugbart gasprisloft. EU står derved i en situation, hvor vigtige aftaler holdes som gidsel til fordel for i bedste fald unyttige forslag om gasprislofter.

Ikke nok med, at flere gode forslag sidder fast, så er EU også forhindret i at komme i gang med de næste diskussioner. De nuværende forslag vil nemlig ikke kunne løse energikrisen alene. EU kommer til at skulle sætte tempoet uhørt højt i den grønne omstilling de næste mange år, hvis EU skal gøre sig uafhængig af russiske brændsler – og det kommer til at kræve en lang række svære beslutninger, som EU ikke kan komme hurtigt nok i gang med.

F.eks. skal EU til foråret komme med en plan for forsyningen af kritiske råstoffer, både i forhold til om der skal være mere minedrift i EU, og hvordan de kritiske råstoffer skal genbruges. Det er diskussioner, som EU også skal have rykket på, for vi er alt for afhængige af Kina, når vi ser på råstoffer såsom litium, der skal bruges i den grønne omstilling.

EU bliver derfor nødt til at bruge sin energi et andet sted, for energikrisen har allerede kostet EU's stater omkring 600 mia. euro i energihjælpepakker, der har holdt hånden under forbrugere og virksomheder. En sådan regning kan EU-landene ikke blive ved med at betale hvert år.

Sydeuropæerne kommer næppe til at ændre holdning på gasprisloftet. Dertil er det et for stort realpolitisk ønske – og dertil har de brugt alt for meget forhandlingskrudt på det. Nu gælder det derfor om at få lukket sagen på EU-topmødet på en måde, som gør mindst mulig skade, men alligevel kan få "sydeuropæerne" ned af træet. Det haster nemlig med at bruge EU's energi de rigtige steder såsom energieffektivitetsløsninger, sikring af nødvendige råstoffer og hurtigere tilladelser til opførelsen af vedvarende energi.